

Kiŋwakti kə Bəəl nī nyaka i Taytus Gia yə yi kə i Kiŋwakti ki Taytus kələ mə

Kiŋwakti kələ nī nyaka Bəəl i sumi yi nyukuni yidəkə bə bəəŋ a Taytus. Taytus wələ nī kə mi i tumi kidəkə wə a kəbi ki Bəju, wi nī bee nəni kitumi kibə ka fiəni num mi wi bumni wi Klistus. Wi nī nəmki bəh Bəəl, wi num mi wə wi gamtiki wi i nəm wi wi gia yi Nyə wə. Bəəl nī nyaka kiŋwakti kələ i sumi yiwə wi num i tumi ki Klet wə. Wi nī kə feiŋ num Bəəl bee wi a wi baəŋ wi gamtiki feiŋ, tseiŋ si nəm wi kijunŋi ki bəni bə bumni nyaniki.

Bəəl ka təfi Taytus kəm bə kimfə ki bəni bə bə kə kifwu i kijunŋi ki bəni bə bumni wə si bə kaŋaki i numki. Wi nī dzakaki lə si wi ni yeiŋki bəni bə Klet bəduli kwati nəni kə ki kə kichu. Wi chu təfi Taytus si wi kə i laniki bəni chi chi i kijunŋi ki bəni bə bumni wə.

Kifwu ki gia kə ki kə i Kiŋwakti kələ mə

1:1-4 Kin'yisi

1:5-16 Kəm kifwu kijunŋi ki bəni bə bumni

2:1-15 Kəm kimfə kə bəni kaŋaki chi chi i kintəəŋ
kijunŋi ki bəni bə bumni wə

3:1-11 Bəəl fūku i Taytus gia yə wi kə i laniki bəni
bə bumni bəchi yeiŋ

3:12-15 Kiŋgəksi

¹ Akə mih Bəəl, mih kə waiŋ wi nəm wi Nyə bəh waiŋ wi ntum wi Jisəs Klistus. Nəm wuŋ kə i fəki

kimbum ki bəni bə Nyɔ kɔ wi babwili a ki tsəki a ninshin, bəh a bɔ kɪkɪ gia yi ŋkɔŋ yə yi biəliki nɔni num ki Nyɔ,

² a bɔ tseiŋki tsəki a ninshin i nɔni kə ki bi tsə kaa kə. Nɔni kələ kə kə Nyɔ wə wi kəkə nyiki ntəkə nɪ kaka na ka mbi wələ yisi.

³ Jɔbi wə jɔbi wi chəŋ nɪ kpɛiŋ, wi ka chusi ndzaka wi ndaiŋ tsə dzəh i gia yi yə mih fukuki. A nyá Nyɔ Kimbwili wibukumbɛiŋ ŋga biwɔ i mih a mih fúkuki.

⁴ Mih nyakaki kiŋwakti kələ i wɔ Taytus. Wɔ kɔ waiŋ wuŋ wi ŋkɔŋ i kimbum kibukumbɛiŋ wə kichi. Ma Nyɔ Ba bəh Bah Klistus Jisəs Kimbwili wibukumbɛiŋ, chɔsi shəm yindzəŋni i wɔ, wi nyá wɔ bəh Kimbɔiŋni.

Nəm wə Taytus nɪ baan i Klet i fə

⁵ Fwu wi gia wə mih nɪ bɛe wɔ i Klet nɪ kɔ a wɔ bāan lɔmsi gia yə yi nɪ kɛiŋki kintəŋsi ma yi num chəŋ, i chu jɪə bətii bə bijuŋni bi bəni bə bumni i kikwili kichi wə i dzəh yə mih nɪ chusi i wɔ.

⁶ Mi i numki tii wi kijuŋni, wi kaŋaki i nɔmki mi wə wi kaŋaki kə gia yichu yidəkɔ yə bə kɔ i dzakaki kɔm wi. Wi kaŋa a miŋkpaŋa wimu, bwa bu num bəni bə bumni, a num kə bə bəni yeiŋki a bɔ mwayiki lə nabə i ləkəki bəh kifwu.

⁷ Asi fwu wi tii kijuŋni kɔ mi wi nɔm wi Nyɔ, wi kaŋaki kə i kəŋaki gia yichu yidəkɔ yə bə kɔ i dzakaki kɔm wi. Wi kaŋaki kə i nɔmki mi wə wi bwaŋki a n'yi wə nabə i kɔmsiki bəkəsiki shəm nabə wə wi muki mbih mɔ kwa wi. A kɔbi wə wi yɔliki i bəni nabə wə wi yəkəki nnyaki i mbee wi bə kilələ chɛiŋ.

⁸ Wi kaŋaki i numki wə wi dzəki bəni bə nyanini, wi kəŋ gia yə yi kə yindzəŋni, wi fə gia bəh mfi, kaŋa nəni ki chəŋ, kaŋa nəni ki baiŋni, wi kiə i təkni bəh gwu yi.

⁹ Wi kaŋaki i nūmki wə wi kiə nlani wə wi kə wi chəŋ num bə lani ndzəŋ wi yeiŋ. Ayakadəiŋ, wi ni ka kiə i nyaki ntəfi i bəni biəli num nlani wə wi kə wi chəŋ, chu təyi tə chwəŋ ki bəni bə bə waliki nlani wiwə.

Bə chfki nlani wi bəni bə ntəkə

¹⁰ Mih dzakaki yələ kəm bəni bəduli kələ feiŋ bəh kifwu kiləkəli, bə dzaka ja yi kilələ, fwəkya bəni, kighə mbaŋ wi bəni bə bə bwanŋki a bə kəŋaki i sūŋki bəni.

¹¹ Bələ kə bəni bə bə kaŋaki i bəŋ lə dzaka kibə baŋni, kəm bə nyaniki bəkəliki juŋ yi bəni bəchi si bə laniki gia yə bə kaŋaki kə i laniki. Bə fəki yakadəiŋ num kəm bə yəkəki nnyaki i mbee wi bə kilələ cheiŋ.

¹² Bəni bələ kə num mi wibə widəkə mwi wə bə dzakaki a, akə mi wi ntum wi Nyə wibə, widəkə nī dzaka lə kəm bə a, “Bəni bə Klet si num a bəni bəntəkə jəbi wichi. Bə num nyám yi chwa yichu, bəni bə ŋgbəni məyi dzi a dzeiŋ məyini.”

¹³ Ndzaka wələ kəm bə kə na ŋkəŋ. Ayakadəiŋ, lānsi təyi chwəŋ kibə nalə i dzaka kibə wə, ka bə kəŋa kimum a num ki chəŋ,

¹⁴ a kəbi yaka bə ni nya gwu yibə i wəkəki num bichum bi Bəju, nabə gia yə bəni bə bə nəiŋ gia yi ŋkəŋ yə Nyə dzakaki a bəni bīəli yi.

¹⁵ Bəni bə bə kaŋaki shəm yi baiŋni, gia yichi ni baiŋki lə i bə. Ayakalə, jəbi wə bə kaŋaki shəm yichu, bə kaŋa kə kimum, gia bi lansi baiŋ kə kəm

biŋkwaka bibo bəh dzəh yə shóm yibə kə yeiŋ, kə yi bəkə lə.

¹⁶ Bəmaka bəni dzakaki a bə kiəki lə Nyə, ayakalə kimfə kibə chusi a bə mən̄ni lə Nyə. Nəni kibə nyen̄ nalə, bə ləkə bəh kifwu. Bə num kə bəni, bə kəbi i fə na gia yindzəŋni lə kpaaa.

2

Bənlani kəm nəni kindzəŋni

¹ Ayakalə, i wə Taytus, wə kaŋaki i lāniki bəni num bəh gia yə yi kpeiŋniki i nlani wi chəŋ wə.

² Wə t̄fiki bənyuku bə bə si num lə bəkukuli a bə t̄kniki bəh gwu yibə i gia yichi wə, k̄ŋa kiŋkəksi i gwu yibə wə, f̄ə gia ka bəni bə bə kaŋaki mfi, k̄ŋa kimbum num ki chəŋ, k̄ŋa kiŋkəŋ num ki chəŋ, k̄ŋa shəm i bəŋgəkə bəchi wə.

³ Wə t̄fiki tə bəkaŋa bə bə si num lə bəkukuli a bə k̄ŋaki kimfə num kə ki chusiki kiŋkəksi i Nyə. Kiə bə ma bəkəliki kiyeli ki bəni. Kiə bə ki n̄m kə mfā i mbih wə. Bə lāniki bəni num bəh gia yindzəŋni.

⁴ Ayakadəiŋ, ka bə bi t̄fiki sumi yi bəkaŋa si bə kə i kəŋki bənyuku bəbə bəh bwa bəbə,

⁵ i chu f̄əki gia ka bəni bə bə t̄kniki bəh gwu yibə, n̄ə nəni ki baiŋni, ghābli i juŋ yibə wə, k̄ŋa shóm yindzəŋni i bəni wə, w̄kə i bənyuku bəbə. Ayakadəiŋ, mi ma ni chu num wə wi kə i dzakaki ja yichu kəm gia yi Nyə.

⁶ Yi kə a liŋ si wə kə i dzakaki tə i sumi yi bənyuku a bə kaŋaki i k̄ə si bə kə i t̄kniki bəh gwú yibə.

⁷ Wə ch̄usiki kimfə ki ndzəŋni i gia yichi yə wə f̄əki, ka bəni yēiŋki biəli yi. Jəbi wə wə laniki bəni bəh gia, wə j̄l̄ə shəm ya yichi i yeiŋ wə, ayaka i laniki bəh kiŋkəŋ,

⁸ ndzaka wa nûmki wi chəŋ wə mi widəkə kəkə i chu dzaka gia yichu yeiŋ kintəŋ. Ayakadəiŋ, ka bəni bə bə waliki wə ni gəmniki kəm bə kaŋaki kə gia yichu i dzaka kəm bukumbəiŋ.

⁹ Wə təfi mfá a bə nyá gwú yibə i bəni bə bə kaŋaki bə, i fəki gia yichi si bə nəŋki a bə fəki. Kiə bə ki chúkuli kə gia i dzaka kibə wə.

¹⁰ Kiə bə ki chwô kə biəiŋ bibə. Bə kaŋaki i chûsiki i dzáh yichi wə a bə kə bəni bə ndzəŋni. Bə ka fəki yakadəiŋ i gia yichi wə, ma bəni ni yeiŋ nlani wə kəm Nyə Mbəiŋsi wibukumbəiŋ, a, akə gia yə yi kaŋaki ndzəŋni.

¹¹ Wə lâniki bə yakadəiŋ, kəm kiŋkəŋ ki Nyə dzə lə ka bəni bəchi kələ bi bəiŋ.

¹² Ki laniki bukumbəiŋ a bukumbəiŋ bəe nəni kə Nyə kəŋki kə, ayaka a, kiə bukumbəiŋ ma káŋaki kíŋkəŋ kimbum i biəiŋ bi mbi wələ wə, bəh a bukumbəiŋ nôki bəh mfi bibukumbəiŋ feiŋ bichi, nô nəni ki chəŋ bəh nəni kə Nyə nəŋki i mbi wələ wə.

¹³ Bukumbəiŋ nôki yakadəiŋ, wəkəli kinsanli kə bukumbəiŋ tseiŋki tsəki i ninshiŋ i kə ki bi tumbukuki, a num kiŋkəkni ki Nyə wimbum wibukumbəiŋ wə wi kə Mbwili wibukumbəiŋ Jisəs Klistus.

¹⁴ Wi nŋ nya gwu yi kəm bukumbəiŋ i yelih bukumbəiŋ i chu bichi wə, i fə ka bukumbəiŋ baiŋki, i num bəni bu bə bə jiə shəm nalə i fəki kimfə kindzəŋni.

¹⁵ Yələ kə gia yə wə kaŋaki i lâniki bəni yeiŋ. Wə shíli shəm yibə, wə lûmsi bə i gia yə bə gbə yeiŋ bəh ŋga bichi biə wə kaŋaki. Kiə wə ki bûm kə a mi sêiŋsiki wə.

3

Si bəni bə bumni kə i fəki bəh bəni bədəkə

¹ Wə yíntiki bəni bə bumni a bə wəkəkəki i bəni bə bə sakaki kwili bəh bə bə kaŋaki ŋga i bə bein. Bə fəki gia yə bə dzákaki nŋm bəh ŋkeinysi wi gwu i fəki gia yichi yə yi kə yi chəŋ.

² Kiə bə ma dzákaki gia yichu kəm mi widəkə. Kiə bə ma yəliki. Bə nŋm alə i kimbəinmi wə, dzə gwu yibə i kuku i bəni bəchi nshin.

³ Wə yínti a bukumbəin mwi nŋ fəki lə tə kiyun kiwə, ləkə bəh kifwu, bəni fwəkyi bukumbəin bukumbəin ndzani dzəh. Bukumbəin nŋ kə mfá i gia wə chi chi yə gwu yibukumbəin nŋ kəŋki, chu dzi kidəŋ kibukumbəin. Bukumbəin nŋ nəki nəni kibukumbəin kaŋa shəm yichu bəh kindəŋ kifinini, bəni bainŋ bukumbəin, bukumbəin bainŋ tə bəni.

⁴ Ayakalə, jəbi wə Nyə Mbwili wibukumbəin nŋ chusi ndzəŋni bi bəh kinŋkəŋ ki i bukumbəin,

⁵ wi bwili bukumbəin. Wi nŋ ka bwili dəkə bukumbəin kəm bə gia yindzəŋni yidəkə yə bukumbəin nŋ fə. Wi nŋ bwili bukumbəin kəm bəh nshəin yi yi kwasini tsə dzəh i ŋ'wəkə wə wi nŋ wəkə bukumbəin ayaka bukumbəin kaŋa mbwə wimfiəŋ, Kin'waka ki Bainni kwuni bukumbəin ayaka bukumbəin num bəni bəmfiaŋ kaŋa nəni kimfiaŋ.

⁶ Kin'waka ki Bainni kələ kə num Nyə nŋ shuku ki shukuni i bukumbəin wə tsə dzəh i Jisəs Klistus Mbwili wibukumbəin wə.

⁷ Wi nŋ fə yakadəin ka ŋgain dzə bukumbəin a bukumbəin kaŋaki kə kinŋbə kidəkə kəm bə kinŋkəŋ

ki i bukumbeyñ. Ayakadeyñ, ka bukumbeyñ bi numki bændzi kwili bu tseyñ tsə a ninshiy i kwati nəni kə ki bi tsə kaa kə.

⁸ Ndzaka wələ mih dzakaki lə kə na ηkəñ.

Mih lansiki nəñki a wə dzákaki gia yələ i bəni dzaka chukuli nalə, ka bəni bə bə bum i Nyə ni yeiñ a bə nyā gwu yibə i fêki bimfə bindzəñni. Yələ kə na gia yi ndzəñ nalə, ayaka yi dzə bəh mbee i bəni bəchi wə.

⁹ Ayakalə, wə gēiñ bəñgukuli bə kiyuñ, bəh kiyeli ki bətikwili bə chwəñbijuñ biə bəni si shi fa. Wə geiñ tə bəñgukuli bəh n'yəli kəm bə bənchi bə Bəju. Nkaiñni biēiñ biələ kanaki kə mbee lə kpaaa. Akə gia yi kilələ.

¹⁰ Mi kabə num wə wi dzəki bəh kiñgaali, wə dzáka i wi. Wə ka dzaka i wi ηkrañni wimu nabə i buku kiñkani kifa wi kəbi i bee, wə bēe dzəh yi.

¹¹ Wə kíə a wəmakə mi kə num wi bee lə dzəh yi chəñ ka nñəki nnyaki, nəni ki kə kichu, wi jiə lə gwu yi i ηgəkə wə.

Ndzaka wi gəksini bəh kimbəni

¹² Mih ni faañ lə Atemas yuwidəkə Tichikus i wə. Wi ka dzə, wə mōmsi nalə i dzê buku i mih wə i fa Nikəbəlis. Akə feiñ di biə mih keiñsi a mih ni numki i feiñ i jəbi wi fiəkə yiləkəli wə.

¹³ Mōmsi na bəh ηga i gāmti Senas wə wi tōksiki kiəki bənchi, bəh Abələs i nyani wibə wə. Mōmsi i yēiñ a bə kwāti biēiñ bichi biə bə nəñki.

¹⁴ Bəni bəbukumbeyñ mōmsi tə i lāni a bə kələ i nyā gwu yibə i fêki bənəm bə ndzəñni, ka bə kə i gāmtiki bəh biēiñ biə bi nəñki ηgamti. Bə ma nūmki a kilələ.

15 Bəni bəchi bə buku bə kə fa chiŋsiki dzəki kimbəni i wə. Bəni i bəni bəchi bə bə kəŋki bukumbəiŋ i bumni wə. Ma kiŋkəŋ ki Nyə nūmki bəh mbeŋ bəchi.

**Kɪŋwakti ki Nyɔ Minɔkaiŋ Mifian
Chungmboko: Kɪŋwakti ki Nyɔ Minɔkaiŋ Mifian (New
Testament+) for Cameroon**

copyright © 2021 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chung (Cung)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Dec 2025 from source files dated 1 May 2025

ff8b447d-0e78-5782-840d-48c27035a093